Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 26. marca 2020 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 2008/48/ES – Zmluvy o spotrebiteľskom úvere – Právo na odstúpenie od zmluvy – Lehota na uplatnenie tohto práva – Požiadavky na informácie, ktoré sa majú uviesť v zmluve – Informácia, ktorá uvádza postupný odkaz na ustanovenia vnútroštátneho práva“

Vo veci C-66/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Saarbrücken (Krajinský súd Saarbrücken, Nemecko) zo 17. januára 2019 a doručený Súdnemu dvoru 29. januára 2019, ktorý súvisí s konaním:

JC

proti

Kreissparkasse Saarlouis,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory M. Safjan (spravodajca), sudcovia L. Bay Larsen a N. Jääskinen,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– JC, v zastúpení: T. Röske, Rechtsanwalt,

– Kreissparkasse Saarlouis, v zastúpení: G. Rohleder, Rechtsanwalt,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, M. Hellmann, E. Lankenau a A. Berg, splnomocnení zástupcovia,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a S. Šindelková, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: G. Goddin a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 10 ods. 2 písm. p) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi JC, spotrebiteľom, a Kreissparkasse Saarlouis vo veci uplatnenia práva JC na odstúpenie od zmluvy o úvere uzavretej s touto spoločnosťou.

Právny rámec

Právo Únie

3 V odôvodneniach 8 až 10, 14 a 31 smernice 2008/48 sa uvádza:

„(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. …

(9) Úplná harmonizácia je potrebná na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Spoločenstve zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh. Členské štáty by preto nemali mať možnosť zachovať alebo zaviesť iné vnútroštátne ustanovenia ako ustanovenia tejto smernice. …

(10) … Touto smernicou by však nemalo byť dotknuté uplatňovanie ustanovení tejto smernice členskými štátmi v súlade s právom Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa jej rozsah pôsobnosti nevzťahuje. Členský štát by preto mohol zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy zodpovedajúce ustanoveniam tejto smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere mimo rozsahu pôsobnosti tejto smernice, napríklad o zmluvách o úvere, pri ktorých je čiastka nižšia ako 200 [eur] alebo vyššia ako 75 000 [eur]. … Členské štáty by tiež okrem toho mohli uplatňovať ustanovenia tejto smernice na viazaný úver, na ktorý sa nevzťahuje vymedzenie pojmu zmluvy o viazanom úvere uvedené v tejto smernici. …

…

(14) Zmluvy o úvere, ktoré sa vzťahujú na poskytovanie úveru zabezpečeného nehnuteľnosťou, by nemali patriť do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Tento druh úveru má veľmi osobitnú povahu. Do rozsahu pôsobnosti tejto smernice by nemali patriť ani zmluvy o úvere, ktorých účelom je financovať nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k pozemku alebo existujúcej či projektovanej stavbe. Zmluvy o úvere by však nemali byť vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto smernice len preto, že ich účelom je renovácia alebo zvýšenie hodnoty existujúcej stavby.

…

(31) Zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.“

4 Podľa článku 2 tejto smernice, nazvaného „Rozsah pôsobnosti“:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na zmluvy o úvere.

2. Táto smernica sa nevzťahuje na:

a) zmluvy o úvere, ktoré sú zabezpečené buď hypotékou, alebo iným porovnateľným zabezpečením, ktoré sa v členskom štáte bežne používa na nehnuteľný majetok, alebo sú zabezpečené právom týkajúcim sa nehnuteľného majetku;

b) zmluvy o úvere, ktorých účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k pozemku alebo existujúcej alebo projektovanej stavbe;

c) zmluvy o úvere, pri ktorých je celková výška úveru nižšia ako 200 [eur] alebo vyššia ako 75 000 [eur];

…“

5 Článok 10 uvedenej smernice s názvom „Informácie, ktoré má obsahovať zmluva o úvere“, v odseku 2 písm. p) stanovuje:

„Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

…

p) existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy, čas, počas ktorého [lehotu, počas ktorej – *neoficiálny preklad*] možno toto právo vykonať [uplatniť – *neoficiálny preklad*], a iné podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa splatiť čerpanú istinu a úrok v súlade s článkom 14 ods. 3 písm. b) a výšku úroku za deň;

6 Článok 14 tej istej smernice, nazvaný „Právo na odstúpenie od zmluvy“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Spotrebiteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní.

Táto lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť:

a) buď dňom uzavretia zmluvy o úvere, alebo

b) dňom, keď sú spotrebiteľovi doručené zmluvné podmienky a informácie v súlade s článkom 10, ak tento deň nasleduje po dni uvedenom v písmene a) tohto pododseku.“

7 Článok 22 smernice 2008/48, nazvaný „Harmonizácia a záväzný charakter tejto smernice“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“

Nemecké právo

8 § 492 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej (ďalej len „BGB“) stanovoval:

„1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere musia byť uzavreté písomne, pokiaľ sa nevyžaduje ešte formálnejšia forma. …

2. Zmluva musí obsahovať údaje stanovené pre každú zmluvu o spotrebiteľskom úvere v súlade s článkom 247 § 6 až 13 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch [(zákon, ktorým sa zavádza BGB) v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej, ďalej len ‚EGBGB‘].

…“

9 § 495 BGB stanovoval:

„1. Úverový dlžník má v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere právo na odstúpenie podľa § 355.

2. § 355 až § 359a sa uplatnia pod podmienkou, že:

1. na mieste, kde sa nachádza informácia o odstúpení od zmluvy, sa nachádzajú povinné údaje uvedené v článku 247 § 6 druhom odseku EGBGB;

2. lehota na odstúpenie od zmluvy nezačne plynúť
   a) pred uzavretím zmluvy ani
   b) pred tým, ako sa úverovému dlžníkovi doručia povinné údaje podľa § 492 ods. 2, a

3. dlžník… uhradí veriteľovi aj náklady, ktoré tento veriteľ vynaložil voči verejným inštitúciám a ktoré tento veriteľ nemôže žiadať naspäť.“

10 Podľa § 503 ods. 1 BGB:

„§ 497 ods. 2 a § 497 ods. 3 prvá, druhá, štvrtá a piata veta, ako aj § 499, 500 a 502 sa neuplatňujú na zmluvy, v ktorých sa úver poskytuje pod podmienkou zriadenia záložného práva na nehnuteľný majetok a uskutočňuje sa za podmienok, ktoré sú obvyklé pre zmluvy zabezpečené záložným právom na nehnuteľný majetok a ich dočasným financovaním.“

11 Článok 247 § 6 prvý odsek EGBGB stanovoval údaje, ktoré sa musia nachádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Ďalšie povinné údaje, ktoré musela zmluva obsahovať, boli upravené v článku 247 § 6 druhom odseku prvej a druhej vete, článku 247 § 7, článku 247 § 8 druhom odseku (v prípade zmlúv s doplnkovými službami), článku 247 § 12 prvom odseku druhej vete bode 2 (v prípade viazaných zmlúv a odplatnej finančnej pomoci), ako aj článku 247 § 13 prvom odseku (v prípade účasti sprostredkovateľa úverov).

12 Článok 247 § 9 EGBGB stanovoval, že v zmluvách v zmysle § 503 BGB, odchylne od článku 247 § 3 až 8, 12 a 13, musia byť informácie podľa článku 247 § 3 prvého odseku bodov 1 až 7, 10 a 13, ako aj podľa článku 247 § 3 štvrtého odseku a podľa článku 247 § 8 obligatórne uvedené v predzmluvných informáciách a v zmluve o úvere uzavretých so spotrebiteľom. Toto ustanovenie stanovovalo, že zmluva musí ďalej obsahovať informácie o práve na odstúpenie od zmluvy podľa § 6 druhého odseku uvedeného článku 247.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 JC, ktorý má postavenie spotrebiteľa, uzavrel s úverovou inštitúciou, t. j. Kreissparkasse Saarlouis v roku 2012 zmluvu o úvere zabezpečenú záložným právom na nehnuteľný majetok na sumu 100 000 eur s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 3,61 %, fixnou do 30. novembra 2021 (ďalej len „predmetná zmluva“).

14 Článok 14 tejto zmluvy s názvom „Informovanie o odstúpení od zmluvy“ znel:

„Právo na odstúpenie od zmluvy

Úverový dlžník môže od rozhodnutia uzavrieť zmluvu odstúpiť bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní v písomnej podobe (napr. listom, faxom, e-mailom). Lehota začína plynúť po uzavretí zmluvy, ale najskôr až po tom, ako sa dlžníkovi doručia všetky povinné informácie podľa § 492 ods. 2 [BGB] (napr. informácie o druhu úveru, informácie o čistej výške úveru, informácie o dĺžke trvania zmluvy). …“

15 Listom z 30. januára 2016 JC oznámil spoločnosti Kreissparkasse Saarlouis, že odstupuje od svojho zmluvného záväzku vyplývajúceho z tejto zmluvy.

16 JC sa teda obrátil na Landgericht Saarbrücken (Krajinský súd Saarbrücken, Nemecko) so žalobou, ktorou sa domáhal určenia po prvé, že pohľadávka spoločnosti Kreissparkasse Saarlouis na základe predmetnej zmluvy bola k 30. aprílu 2018 maximálne vo výške 66 537,57 eura, po druhé, že spoločnosť Kreissparkasse Saarlouis je v omeškaní s prijatím platby tejto sumy, a po tretie, že táto spoločnosť je povinná JC nahradiť všetku škodu, ktorá mu vznikla v dôsledku odmietnutia prijatia platby dlžnej sumy. Subsidiárne JC navrhoval vydanie rozhodnutia, že Kreissparkasse Saarlouis nemá od doručenia rozhodnutia o odstúpení od zmluvy už žiadny nárok na zmluvné úroky ani splácanie úveru podľa spôsobu upraveného v predmetnej zmluve.

17 Kreissparkasse Saarlouis navrhovala zamietnuť žalobu JC z dôvodu, že táto osoba bola náležite informovaná o svojom práve na odstúpenie od zmluvy a že lehota na uplatnenie tohto práva v okamihu, keď sa ho JC snažil dovolať, už uplynula.

18 Vnútroštátny súd uvádza, že podľa článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2008/48 sa táto smernica nevzťahuje na zmluvy o úvere zabezpečené záložným právom na nehnuteľný majetok. Podľa tohto súdu nemecký zákonodarca však využil možnosť uvedenú v odôvodnení 10 danej smernice uplatňovať režim stanovený touto smernicou na oblasti, ktoré nepatria do jej pôsobnosti, akým je režim, ktorý sa uplatňuje na takéto zmluvy. Za týchto podmienok sa domnieva, že výklad ustanovení uvedenej smernice je nevyhnutný na vyriešenie sporu vo veci samej a že Súdny dvor má právomoc podať tento výklad v prejednávanej veci, pričom v tejto súvislosti sa odvoláva na rozsudok zo 17. júla 1997, Giloy (C-130/95, EU:C:1997:372).

19 Pokiaľ ide o vecnú stránku sporu vo veci samej, vnútroštátny súd sa pýta, či odkaz na § 492 ods. 2 BGB, uvedený v predmetnej zmluve v súvislosti s povinnými informáciami, ktoré majú byť poskytnuté dlžníkovi, spĺňa požiadavku stanovenú v článku 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48, podľa ktorej zmluva o úvere musí „zrozumiteľne a stručne“ uvádzať existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy, ako aj podmienky vykonania tohto práva.

20 Vnútroštátny súd konkrétne konštatuje, že uvedené ustanovenie BGB odkazuje aj na iné vnútroštátne ustanovenie, a to na článok 247 § 6 až 13 EGBGB, pričom tento článok zas odkazuje na ďalšie ustanovenia BGB. Za týchto podmienok sa od spotrebiteľa vyžaduje, aby na účely identifikovania všetkých povinných informácií, po ktorých oznámení začína plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy, použil ustanovenia vnútroštátneho práva obsiahnuté v rôznych právnych predpisoch.

21 Okrem toho spotrebiteľ musí podľa článku 247 § 9 EGBGB určiť, či sa zmluva uzavretá s predajcom alebo dodávateľom týka hypotekárneho úveru v zmysle § 503 BGB, pričom túto otázku nedokáže podľa názoru vnútroštátneho súdu vyriešiť priemerný spotrebiteľ, ktorý nemá právne vzdelanie.

22 Za týchto okolností Landgericht Saarbrücken (Krajinský súd Saarbrücken) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 v tom zmysle, že medzi povinne informácie o ‚lehote' na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy alebo o ‚iných podmienkach' jeho vykonania patria aj podmienky začatia plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Bráni článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 výkladu, podľa ktorého informácia o práve na odstúpenie od zmluvy je ‚zrozumiteľná' a ‚stručná', ak vo vzťahu k začatiu plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy sama úplne neuvádza povinné informácie na účely začatia plynutia tejto lehoty, ale v tejto súvislosti odkazuje na vnútroštátny právny predpis – v prejednávanom prípade na § 492 ods. 2 [BGB] v znení platnom do 12. júna 2014, ktorý ďalej odkazuje na ďalšie vnútroštátne právne predpisy, – v prejednávanom prípade na článok 247 § [6] až § 13 [EGBGB], a preto spotrebiteľ musí prečítať množstvo ustanovení v rôznych právnych predpisoch, aby mu bolo jasné, aké povinné informácie sa mali uviesť, aby začala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy v prípade jeho zmluvy o úvere?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku (a ak nie sú zásadné výhrady voči odkazu na vnútroštátne právne predpisy):

Bráni článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 výkladu, podľa ktorého informácia o práve na odstúpenie od zmluvy je ‚zrozumiteľná' a ‚stručná', ak odkaz na vnútroštátny právny predpis – v prejednávanom prípade na § 492 ods. 2 BGB v znení platnom do 12. júna 2014 –, ktorý ďalej odkazuje na ďalšie vnútroštátne právne predpisy – v prejednávanom prípade na článok 247 § [6] až § 13 EGBGB v znení platnom v období do 12. júna 2014 –, vedie nutne k tomu, že spotrebiteľ musí okrem prečítania právnych predpisov vykonať aj právnu subsumpciu, napríklad na účely zistenia, či mu bol úver poskytnutý za podmienok, ktoré sú bežné pre zmluvy zabezpečené záložným právom na nehnuteľný majetok a ich dočasné financovanie, alebo či ide o viazané zmluvy, aby mu bolo jasné, aké povinné informácie sa mali uviesť, aby začala plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy v prípade jeho zmluvy o úvere?"

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

23 Nemecká vláda vo svojich písomných pripomienkach tvrdí, že Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na položené otázky, pretože smernica 2008/48 sa neuplatňuje na zmluvy o úvere zabezpečené záložným právom na nehnuteľný majetok, a že nemecký zákonodarca sa napriek možnosti, ktorú mu priznal normotvorca Únie, nerozhodol uplatňovať režim stanovený touto smernicou na oblasti, ktoré nepatria do pôsobnosti tejto smernice, ako je oblasť zmlúv o spotrebiteľskom úvere zaručených záložným právom na nehnuteľný majetok, o ktoré ide vo veci samej.

24 Nemecká vláda tiež uvádza, že nemecké právo už pred prijatím smernice 2008/48 obsahovalo právnu úpravu týkajúcu sa takýchto zmlúv. Keďže uvedená právna úprava bola považovaná za zodpovedajúcu ustanoveniam tejto smernice. vnútroštátny zákonodarca považoval za vhodné len zoskupiť ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľského úveru a úveru zabezpečeného záložným právom na nehnuteľný majetok.

25 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2008/48 sa táto smernica nevzťahuje na zmluvy o úvere, ktoré sú zabezpečené buď hypotékou, alebo iným porovnateľným zabezpečením, ktoré sa v členskom štáte bežne používa na nehnuteľný majetok, alebo sú zabezpečené právom týkajúcim sa nehnuteľného majetku.

26 Normotvorca Únie však spresnil, ako vyplýva z odôvodnenia 10 tejto smernice, že členský štát môže zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy zodpovedajúce ustanoveniam uvedenej smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere, ktoré nepatria do pôsobnosti tejto smernice.

27 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu však vyplýva, že nemecký zákonodarca sa rozhodol v tomto zmysle, teda že bude uplatňovať režim stanovený smernicou 2008/48 na zmluvy, o aké ide vo veci samej.

28 Súdny dvor niekoľkokrát vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých sa skutkový stav nachádzal mimo rozsahu pôsobnosti tohto práva, a preto bol vo výhradnej právomoci členských štátov, ale v ktorých sa tieto ustanovenia práva Únie stali uplatniteľné z dôvodu odkazu uvedeného vo vnútroštátnom práve na ich obsah (rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, bod 86 a citovaná judikatúra).

29 Súdny dvor najmä zdôraznil, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava prispôsobuje riešenia situácií, ktoré nepatria do pôsobnosti dotknutého aktu Únie, riešeniam upraveným uvedeným aktom Únie, existuje určitý záujem Únie na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia prebraté z tohto aktu jednotným spôsobom (rozsudok z 19. októbra 2017, Solar Electric Martinique, C-303/16, EU:C:2017:773, bod 26 a citovaná judikatúra).

30 Okrem toho pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh predložený vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi nevyhnutnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (rozsudok z 3. júla 2019, UniCredit Leasing, C-242/18, EU:C:2019:558, bod 46 a citovaná judikatúra).

31 Navyše Súdny dvor opakovane rozhodol, že nie je jeho úlohou vyjadrovať sa v rámci prejudiciálneho konania k výkladu vnútroštátnych ustanovení, ani posúdiť, či je výklad, ktorý podáva vnútroštátny súd, správny, keďže taký výklad patrí do výlučnej právomoci vnútroštátnych súdov (rozsudok z 3. júla 2019, UniCredit Leasing, C-242/18, EU:C:2019:558, bod 47 a citovaná judikatúra).

32 Za týchto podmienok treba konštatovať, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

33 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že medzi informácie, ktoré má zrozumiteľne a stručne uvádzať zmluva o úvere, patria podľa tohto ustanovenia spôsoby počítania lehoty na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 ods. 1 druhom pododseku tejto smernice.

34 Podľa článku 10 ods. 2 písm. p) uvedenej smernice zmluva o úvere „zrozumiteľne a stručne“ uvádza nielen „existenciu alebo neexistenciu práva na odstúpenie od zmluvy“, ale aj „iné podmienky jeho vykonania“.

35 Ako vyplýva z článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 v súlade s jej odôvodnením 31, požiadavka, ktorou je zrozumiteľne a stručne uviesť v zmluve o úvere, vyhotovenej písomne alebo na inom trvalom nosiči, náležitosti podľa tohto ustanovenia, je nevyhnutná na to, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami (rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 31).

36 Táto požiadavka prispieva k dosiahnutiu cieľa sledovaného smernicou 2008/48, ktorý spočíva v úplnej harmonizácii v niekoľkých kľúčových oblastiach spotrebiteľských úverov, ktorá sa považuje za potrebnú na to, aby sa všetkým spotrebiteľom v Únii zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa uľahčil vznik riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi (rozsudok z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 32).

37 Vzhľadom na význam práva na odstúpenie od zmluvy na ochranu spotrebiteľa má informácia týkajúca sa tohto práva pre tohto spotrebiteľa zásadný význam. Ak má spotrebiteľ tieto informácie využiť v plnom rozsahu, musí vopred poznať podmienky, lehotu a postupy na uplatnenie práva odstúpiť od zmluvy (pozri tiež analogicky rozsudok z 23. januára 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, bod 46).

38 Okrem toho účinnosť práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 14 smernice 2008/48 by bola vážne oslabená, ak by spôsoby počítania lehoty na odstúpenie od zmluvy neboli uvedené medzi podmienkami na uplatnenie tohto práva, ktoré musia byť v zmysle tohto článku 10 ods. 2 danej smernice povinne uvedené v zmluve o úvere.

39 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že medzi informácie, ktoré má zrozumiteľne a stručne uvádzať zmluva o úvere, patria podľa tohto ustanovenia spôsoby počítania lehoty na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 ods. 1 druhom pododseku tejto smernice.

O druhej otázke

40 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby zmluva o úvere uvádzala s ohľadom na informácie podľa článku 10 tejto smernice odkaz na vnútroštátne ustanovenie, ktoré ďalej odkazuje na iné ustanovenia práva daného členského štátu.

41 Na úvod treba konštatovať, že vo veci samej ide o prípad, keď dotknutá zmluva spresňuje, že lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť po uzavretí zmluvy, ale najskôr až po tom, ako sa dlžníkovi doručia všetky povinné informácie podľa § 492 ods. 2 BGB. Samotné toto ustanovenie odkazuje ďalej na článok 247 § 6 až 13 EGBGB, ktorý zas odkazuje na iné ustanovenia BGB.

42 Vnútroštátny súd teda konštatuje, že povinné informácie, po ktorých oznámení začína plynúť lehota na odstúpenie od zmluvy podľa článku 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 a článku 14 ods. 1 druhého pododseku tejto smernice, nie sú samy osebe uvedené v predmetnej zmluve. Domnieva sa, že spotrebiteľ je v dôsledku toho povinný na účely ich zistenia preštudovať množstvo vnútroštátnych ustanovení obsiahnutých v rôznych právnych predpisoch.

43 Treba pripomenúť, že ako vyplýva z článku 14 ods. 1 druhého pododseku písm. b) smernice 2008/48, lehota na odstúpenie od zmluvy začína plynúť, len pokiaľ informácie stanovené v článku 10 tejto smernice boli poskytnuté spotrebiteľovi, ak tento deň nasleduje po dni uzavretia zmluvy o úvere. Daný článok 10 vymenúva informácie, ktoré musia byť uvedené v zmluvách o úvere.

44 Ak však spotrebiteľská zmluva odkazuje na určité ustanovenia vnútroštátneho práva s ohľadom na informácie, ktorých uvedenie sa podľa článku 10 smernice 2008/48 vyžaduje, spotrebiteľ nedokáže na základe zmluvy určiť rozsah svojho zmluvného záväzku, ani preskúmať, či sa všetky náležitosti požadované v súlade s uvedeným ustanovením nachádzajú v zmluve, ktorú uzavrel, ako ani *a fortiori* overiť, či lehota na odstúpenie od zmluvy, ktorú môže mať k dispozícii, začala voči nemu plynúť.

45 Okrem toho vedomosť spotrebiteľa o informáciách, ktoré musí povinne obsahovať zmluva o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48, a ich správne pochopenie týmto spotrebiteľom sú nevyhnutné na riadne plnenie tejto zmluvy, a najmä na uplatnenie práv spotrebiteľa, medzi ktoré patrí jeho právo na odstúpenie od zmluvy.

46 V tejto súvislosti treba uviesť, že Súdny dvor rozhodol, že ak smernica v oblasti ochrany spotrebiteľa stanovuje povinnosť predajcu alebo dodávateľa oboznámiť spotrebiteľa s obsahom ponúknutého zmluvného záväzku, ktorého určité informácie sú určené záväznými právnymi predpismi členského štátu, je nevyhnutné, aby tento predajca alebo dodávateľ oboznámil uvedeného spotrebiteľa s obsahom predmetných ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. apríla 2012, Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, bod 29).

47 V tom zmysle nestačí jednoduchý odkaz vo všeobecných obchodných podmienkach na právny predpis, ktorý upravuje práva a povinnosti zmluvných strán (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. marca 2013, RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, bod 50).

48 V takej situácii, o akú ide vo veci samej, treba teda konštatovať, že odkaz, ako je uvedený v bode 41 tohto rozsudku, v predmetnej zmluve na vnútroštátne právne predpisy, nespĺňa požiadavku podľa bodov 43 až 47 tohto rozsudku, a to zrozumiteľne a stručne oznámiť spotrebiteľovi lehotu, počas ktorej môže uplatniť právo na odstúpenie od zmluvy, a iné podmienky vykonania tohto práva v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48.

49 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby zmluva o úvere uvádzala s ohľadom na informácie podľa článku 10 tejto smernice odkaz na vnútroštátne ustanovenie, ktoré ďalej odkazuje na iné ustanovenia práva daného členského štátu.

O tretej otázke

50 Vzhľadom na odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu prejudiciálnu otázku.

O trovách

51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že medzi informácie, ktoré má zrozumiteľne a stručne uvádzať zmluva o úvere, patria podľa tohto ustanovenia spôsoby počítania lehoty na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 ods. 1 druhom pododseku tejto smernice.**

2. **Článok 10 ods. 2 písm. p) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby zmluva o úvere uvádzala s ohľadom na informácie podľa článku 10 tejto smernice odkaz na vnútroštátne ustanovenie, ktoré ďalej odkazuje na iné ustanovenia práva daného členského štátu.**

Podpisy